

Sosiaali- ja terveystoimen
Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston sote-uudistusta koskevaksi hallituksen esitykseksi

Tuusulan kunnan koulukuraattorien lausunto lakiluonnokseen 15.6.2020 liittyen: Lakiehdotus 21 oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Tuusulassa opiskeluhuollon henkilöstöllä on kokemusta työskentelystä sekä sosiaali- ja terveystoimen että sivistystoimen organisaatioissa. Vuoden 2018 alusta siirryimme kunnan terveystoimen alaisuudesta sivistystoimeen ja kunnan terveydenhoitajat v. 2019 alusta Keusoteen.

Suurena etuna sivistystoimessa on opiskeluhuollon työntekijöiden vaikuttamismahdollisuudet organisaation päätöksenteon eri vaiheissa. Yhteisöllisen työn määrä on merkittävästi lisääntynyt uuden lain myötä ja hyviä käytäntöjä on kehitetty Tuusulassa opiskeluhuollon siirtyessä sivistystoimen alaisuuteen. Nämä kaikki ovat uhattuna, jos siirtyisimme SOTE-alueelle ja työtämme ohjattaisiin entistä ylempää ja entistä suuremman massan pitäisi mahtua samaan kuraattoriin muottiin.

Lakiluonnoksessa yhtenä argumenttina on, että SOTE-alueen alaisuudessaakin terveydenhoitajat tekevät yhtä lailla yhteisöllistä työtä kouluilla. Käytännön tasolta seurattuna terveydenhoitajilla ei ole resurssia tehdä muuta kuin lakisääteisiä terveystarkastuksia, vaikka monella olisi haluja ja tietotaitoa monipuolisempaankin työhön kouluilla.

SOTEn alaisuuteen siirtymisen todellisena huolenamme on, että opiskeluhuollon henkilöstöllä aletaan paikata sosiaali- ja terveystoimen resurssivajetta. Uhkana koulukuraattoreiden osalta on mm. kuraattoreille suunniteltu kaksoisrooli liittyen palvelutarpeenarvointiin. (*Lausuntopyynnön materiaalit: Luonnos hallituksen esitykseksi 15.6.2020.s.81*) Ensin voimme tehdä sosiaalipalveluihin palvelutarpeen arviointipyynnön ja seuraavassa vaiheessa alammekin itse tehdä tuota selvitystyötä. Tämä asettaa myös ne perheet ikävään asemaan, jotka haluavat pitää koulun erillään muusta perhe-elämästä eivätkä halua tuoda kaikkia perheen sisäisiä asioita koulun seinien sisäpuolelle. Tämä ohjaa työtä pois ennaltaehkäisevästä yhteisöllisestä työstä, jonka pitäisi oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan meidän työssämme painottua.

Lakiesityksessä painotetaan sitä, että opiskeluhoitoa tarjottaisiin edelleen lähipalveluna ja ettei mikään muutu. Tämä ei takaa sitä, että työn sisältö pysyy samana, vaikka työhuone edelleen koululta löytyisikin. Tämäkin on epävarmaa: Terveystoimessa työskennellessämme muu opiskeluhuollon henkilöstö väisti, kun terveydenhoitajat ja koululääkärit tarvitsivat työhuonetta. Sivistystoimessa on viimein päästy mukaan jo koulujen suunnitteluvaiheeseen ja siellä pyritään "pitämään huolta omistaan", esim. työtiloja jaettaessa. Kokemuksemme mukaan opiskeluhuollon kuraattoreiden ja psykologien työn edellytysten tukeminen jäi terveystoimessa terveystoimen lakisääteisten tehtävien jalkoihin.

Lakiehdotuksen perusteena on ymmärrettävää se, että pienissä kunnissa opiskeluhuollon työntekijät jäävät helposti ainoaksi alansa työntekijäksi ja tukea työhön voi olla vaikeampi saada. Mm. Koulukuraattorit ry. on huomionnut tämän haasteen ehdottamalla, että pienten kuntien kohdalla *kunnilla on oltava oikeus järjestää opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut yhdessä muiden kuntien kanssa tai sopia niiden järjestämisestä yhdessä maakunnan kanssa sen sijaan, että järjestävät palvelun itse.*

Tuusulan koulukuraattorien näkökulmasta opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut sekä yhteisöllisen opiskeluhoitotyön vahvistaminen ovat mitä suurimmassa määrin kuntalaisten hyvinvoinnin tukemista sekä terveydellisten ja sosiaalisten haittojen ennaltaehkäisyä, mikä on tunnustettu kuntien vastuulla olevaksi toiminnaksi. Hallinnollisesti luontevin paikka on kuulua samaan organisaatioon muun arjen toimintaympäristön, eli koulujen kanssa.

Uudistusta ajetaan nyt pelkästään sote-hallinnon näkökulmasta eikä anneta arvoa aidosti moniammatilliselle koululle. Lasten ja nuorten palveluiden kehittäminen ei vaadi yhteistä hallintoa, vaan yhteistä keskustelua toimijoiden välille.

Koulukuraattorit
Tuusulan kunta

TUUSULA

**Elämisen
taidetta.**

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Kotorannankuja 10, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072
www.tuusula.fi